

Posudek vedoucího diplomové práce Iny Marešové „Tělo a tělesnost ve službách socialistického realismu“

(obor český jazyk a literatura na FF UK)

Ina Marešová se ve své diplomové práci zaměřila na dosud jen zcela dílčím způsobem prozkoumanou problematiku těla a tělesnosti v oficiální literatuře a kultuře českého socialistického realismu, s logickým přihlédnutím k revitalizaci a posunům těchto modelů v období normalizačním. Práce využívá dostupné obecné konceptualizace problematiky těla a tělesnosti, koncipované především antropologicky, a to na základě binárních opozic. Tato východiska jsou zde velice produktivně a přesvědčivě využita, rozvinuta a domyšlena na zřetelně vymezeném materiálu; práce tak nabízí zcela podstatné analýzy a shrnující teze, jež interpretují re-prezentace těla a tělesnosti jako koherentní hodnotový systém, jenž se podílí na dobové řeči a na utváření oficiální ideologie.

Zralost předložené práce spatřuji už v jejím jazykovém ztvárnění: Byť jde o vyjadřování přesné, reflektující dosavadní odbornou literaturu, je práce psána velice čtivým stylem, který nejen umožňuje, ale dokonce i nutí číst s chutí dál a dál. Není to však tím, že by Ina Marešová pěstovala bavičství, byť jakkoli intelektuálního typu; je to, myslím, spíše tím, že práce nese a vyjadřuje promyšlenou kompozici, argumentační styl i nosné závěry; jde o práci zralou, tedy uzrálou a napsanou s dostatkem energie i sebe-reflexe, nikoli o práci psanou z posledních sil a na poslední chvíli. Práci svědčí také rovnováha mezi interpretací dílčích textových výskytů motivů či toposů svázaných s tělem a mezi zobecňujícími závěry či kontextovými srovnáními, k nimž se od dílčích textových analýz směřuje. Práce proto v důsledku netrpí ani přílišnou paušálností či obecností, ale ani není přehlcena popisem a analýzou dobového materiálu. I volba jednotlivých dílčích témat je úměrná jejich nosnosti a schopnost v pravý čas dané téma opustit dodává práci onu již zmíněnou dynamiku a čtenářské potěšení z textu.

Výklad těla a tělesnosti v české oficiální kultuře zde není izolován z hlediska materiálového; práce zkoumá vývojovou provázanost a postupy překódování původního avantgardního konceptu těla, stejně jako využívání ověřených postupů popkulturních. Byť dobový materiál kultury socialistického realismu 50. let byl již představen a využit v celé řadě literárněvědných prací, počínaje Macurovým *Šťastným věkem*, přináší i v tomto ohledu práce dobový literární či publicistický materiál, který ještě nebyl takto interpretačně využit; hledisko těla a tělesnosti vcelku logicky vnáší do hry jiné typy textů než hlediska, s nimiž k materiálu přistupovali diplomantčini předchůdci.

Jako funkční a nejen přijatelné, ale i obecně použitelné vnímám i kategorizace jednotlivých podob těla a tělesnosti, jak je nabízejí názvy jednotlivých kapitol a podkapitol či jak jsou označovány uvnitř textu. A jako zcela odpovídající vnímám i rozsah textu.

Domnívám se, že diplomovou prací Iny Marešové se nám dostává k dispozici zralý text, který výrazně převyšuje standard diplomových prací; tuto práci lze vnímat jako odbornou monografii, v níž je dostatečné množství materiálových analýz dotaženo do přesvědčivých zobecňujících tezí, z nichž vyplývají zřetelná tvrzení, jež může odborná komunita dál ve své rozpravě o tématu reflektovat, komentovat, využívat a rozvíjet. Práci zcela jednoznačně a velice rád **doporučuji k obhajobě**.

V Praze dne 12. 9. 2011

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.